**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2021-0618**
**(mr. F.H.E. Boerma, voorzitter en mr. S. Brugts, secretaris)**

| | |
|---|---|
| Klacht ontvangen op | : 19 maart 2021 |
| Ingediend door | : De consument |
| Tegen | : Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank |
| Datum uitspraak | : 6 juli 2021 |
| Aard uitspraak | : Bindend advies |
| Uitkomst | : Vordering afgewezen |
| Bijlage | : Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving |

## Samenvatting

Zorgplicht bank. Boeterente. In 2006 heeft de bank een hypothecaire geldlening met een vaste rente en een rentevastperiode van dertig jaren aan de consument verstrekt. In 2020 heeft de consument de bank gevraagd hoe hoog de boeterente is als hij zijn hypothecaire geldlening volledig aflost. De bank heeft deze vraag beantwoord en de consument een aanbod gedaan. De consument is van mening dat de bank de boeterente niet juist (te hoog) heeft berekend en vordert een verklaring voor recht dat de bank haar zorgplicht heeft geschonden door hem niet te adviseren om zijn hypothecaire geldlening niet in één keer af te lossen. Volgens de consument had de bank hem moeten adviseren om gebruik te maken van de mogelijkheid om jaarlijks boetevrij af te lossen. De commissie is van oordeel dat de bank haar zorgplicht niet heeft geschonden en wijst de vordering af.

## 1. De procedure

1.1 De commissie beslist volgens haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat hierbij om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consument en 4) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. De uitspraak is daardoor bindend. Dat betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

## 2. Het geschil

*Wat is er gebeurd?*

2.1 In 2006 heeft de bank aan de consument een aflossingsvrije hypothecaire geldlening van € 204.000,- met een vaste rente van 4,8% per jaar en een rentevastperiode tot 1 juli 2036 (dertig jaren) verstrekt.

2.2 Op de hypothecaire geldlening zijn de Algemene voorwaarden voor particuliere geldleningen 2005 van de bank (hierna: de voorwaarden) van toepassing. In artikel 22 van de voorwaarden staat:

*"(…) **Rente voor een bepaalde periode vast***

*a. Tijdens een rentevastperiode zal de bank de rente niet wijzigen.*

*b. (…)*

*c. U mag altijd vervroegd aflossen.*

*d. U bent bij vervroegde aflossing een vergoeding verschuldigd, als op het moment van de vervroegde aflossing de rekenrente lager is dan de door u verschuldigde rente.*
*De vergoeding is gelijk aan het verschil tussen de door u over de geldlening verschuldigde rente en de rekenrente, berekend over het vervroegd af te lossen bedrag over de periode vanaf het moment van vervroegde aflossing tot de einddatum van de geldende rentevastperiode. Het berekende bedrag wordt contant gemaakt op een door de bank te bepalen wijze. De vergoeding dient tegelijk met de vervroegde aflossing te worden betaald.*

*e. U mag zonder vergoeding per kalenderjaar maximaal één van de volgende bedragen vervroegd aflossen:*
- *twintig procent (20%) van de oorspronkelijke hoofdsom van de geldlening, of*
- *een bedrag gelijk aan het bedrag dat u in het lopende kalenderjaar verplicht dient af te lossen.*

*Als u in een kalenderjaar niet vervroegd hebt afgelost, dan mag de voor dat kalenderjaar toegestane aflossing zonder vergoeding in een later kalenderjaar niet meer plaatsvinden.*

*f. De geldlening mag zonder vergoeding worden afgelost:*
- *bij juridische overdracht van alle registergoederen die u zelf bewoont als u tot genoegen van de bank aantoont dat alle debiteuren in verband met die juridische overdracht verhuizen.*
- *Onder juridische overdracht wordt niet verstaan de juridische levering van een aandeel in een registergoed waarin u gerechtigd bent;*
- *binnen één jaar na het overlijden van u of uw echtgenoot/geregistreerd partner;*
- *op de laatste dag van een rentevastperiode. (…)"*

2.3 Gedurende de looptijd van de hypothecaire geldlening heeft de consument hierop diverse bedragen van in totaal € 64.000,- boetevrij afgelost. In 2020 bedroeg het restant van de hypothecaire geldlening € 140.000,-.

2.4 In 2020 heeft de consument de bank gevraagd hoe hoog de vergoeding voor vervroegd aflossen (hierna: boeterente) is als de consument zijn hypothecaire geldlening volledig zou aflossen.

2.5 Op 7 januari 2021 heeft de bank aan de consument een brief gestuurd. Hierin staat:

*"(…) U heeft ons gevraagd wat de mogelijkheden zijn om het rentecontract van uw Aflossingsvrije lening met nummer [nummer hypothecaire geldlening] te wijzigen. U heeft aangegeven voor welke nieuwe rentevaste periode u een aanbod wilt ontvangen. (…) Bij deze brief krijgt u een aanbod voor een rentevaste periode van 10 jaar vast. (…)"*

Bij de brief heeft de bank een keuzeformulier gevoegd met een aanbod voor een nieuwe rentevastperiode van tien jaren vast. In het keuzeformulier heeft de bank een boeterente van € 39.555,37 vermeld. Bij de brief heeft de bank ook een toelichting op de berekening van de boeterente gevoegd.

2.6 Op 26 januari 2021 heeft de bank aan de consument een brief gestuurd. Hierin staat:

*"(…) U heeft de bank gevraagd om na te gaan hoe hoog de vergoedingsrente is, als u uw geldlening geheel zou aflossen. De bank heeft voor u eind december jl. een berekening gemaakt. (…)"*

2.7 De consument is niet op het aanbod van de bank ingegaan.

*De klacht en vordering van de consument*

2.8 De consument vordert een verklaring voor recht dat hij zijn hypothecaire geldlening volledig aan de bank mag aflossen en dat hij daarbij een boeterente van € 5.760,- betaalt in plaats van € 39.555,37.

2.9 De consument heeft zich op het standpunt gesteld dat de bank toerekenbaar is tekortgeschoten in de nakoming van haar zorgplicht ten opzichte van de consument. Daartoe heeft hij de volgende argumenten aangevoerd:

- Ten onrechte heeft de bank de consument het aanbod gedaan om bij de aflossing van zijn hypothecaire geldlening een boeterente van € 39.555,37 te betalen. Van een redelijk handelende bank mocht worden verwacht dat zij de consument had afgeraden om zijn hypothecaire geldlening volledig af te lossen, maar dat de bank de consument had geadviseerd om zoveel mogelijk binnen de hypotheekvoorwaarden af te lossen. In dat geval zou de consument zijn hypothecaire geldlening in twee jaren volledig kunnen aflossen en circa € 35.000,- kunnen besparen (€ 39.555,37 minus € 5.760,-, zie hierna).
- Ten onrechte heeft de bank de boeterente berekend op € 39.555,37. Volgens de berekeningen van de consument bedraagt de boeterente maximaal € 5.760,-. De hypothecaire geldlening van de consument bedraagt in 2021 nog € 120.000,-. Als hij hierop in 2021 € 40.000,- (20%) aflost, is hij over het restant nog € 3.840, boeterente (4,8%) verschuldigd.

Als de consument in 2022 nog eens € 40.000,- aflost, is hij over het restant van € 40.000,- nog eens € 1.920,- boeterente (4,8%) verschuldigd. Tezamen is dat € 5.760,-. Na aflossing van het restant van € 40.000,- in 2023, zal de consument geen rente meer verschuldigd.

*Het verweer van de bank*

2.10 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

## 3. De beoordeling

*Waar gaat deze zaak over?*

3.1 Aan de commissie liggen de vragen voor of de bank haar zorgplicht ten opzichte van de consument heeft geschonden en of de bank verplicht is een boeterente van maximaal € 5.760,- bij de consument in rekening te brengen als deze zijn hypothecaire geldlening volledig zou aflossen. De commissie is van oordeel dat het antwoord op beide vragen ontkennend is en zal dat hierna toelichten.

*Had de bank de consument moeten adviseren om af te zien van het in één keer aflossen van de hypothecaire geldlening?*

3.2 De consument heeft zich op het standpunt gesteld dat – kort samengevat – van de bank verwacht mocht worden dat deze hem zou hebben afgeraden om zijn hypothecaire geldlening in één keer volledig af te lossen, omdat de boeterente zo hoog was. Volgens de consument had de bank hem moeten adviseren om overeenkomstig de voorwaarden gebruik te maken van de mogelijkheid om jaarlijks 20% van het oorspronkelijke leningbedrag boetevrij af te lossen. Daarmee zou de consument zo'n € 35.000,- kunnen besparen. Daartegenover heeft de bank het standpunt ingenomen dat de zorgplicht (informatieplicht) van de bank niet zover reikt dat zij de consument erop had moeten wijzen dat hij jaarlijks 20% boetevrij op zijn hypothecaire geldlening zou kunnen aflossen. Volgens de bank was de consument van meet af aan bekend met deze mogelijkheid, omdat deze volgt uit artikel 22 van de voorwaarden, hiervoor opgenomen onder 2.2. Verder heeft de bank toegelicht dat de consument gedurende de looptijd van de overeenkomst reeds van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt door tussentijds – de commissie begrijpt boetevrij – op de hypothecaire geldlening af te lossen.

3.3 De stelling van de consument faalt. Tussen partijen is niet in geschil dat de consument de bank alleen heeft gevraagd om na te gaan hoe hoog de boeterente zou zijn als hij zijn hypothecaire geldlening volledig zou aflossen. Dat staat in de brief van de bank aan de consument van 26 januari 2021, hiervoor opgenomen onder 2.6, en de consument heeft dat niet betwist.

Niet gesteld of gebleken is verder dat de consument de bank heeft gevraagd de meest voordelige wijziging van zijn hypothecaire geldlening te adviseren. Onder die omstandigheden kan de consument de bank niet met succes tegenwerpen dat zij haar zorgplicht heeft geschonden. De bank heeft immers gedaan wat de consument haar had gevraagd. Het enkele feit dat de bank de consument een antwoord heeft gegeven dat hem niet welgevallig is, maakt nog niet dat de bank hiermee onzorgvuldig ten opzichte van hem heeft gehandeld.

3.4 Naar het oordeel van de commissie staat bovendien in voldoende mate vast dat de consument bekend was met de mogelijkheid om jaarlijks 20% boetevrij op zijn hypothecaire geldlening te mogen aflossen. De bank heeft dat gesteld en de consument heeft dat niet betwist. Deze mogelijkheid volgt bovendien uit artikel 22 van de voorwaarden, hiervoor opgenomen onder 2.2, en is daarmee onderdeel van de overeenkomst tussen partijen. Daarmee ligt dit klachtonderdeel voor afwijzing gereed.

3.5 Overigens staat het de consument nog steeds vrij om het aanbod van de bank niet te aanvaarden en de komende jaren telkens 20% van de boetevrije ruimte per jaar af te lossen.

*Heeft de bank de boeterente (on)juist berekend?*

3.6 De consument heeft zich verder op het standpunt gesteld dat de bank de boeterente verkeerd heeft berekend en dat deze maximaal € 5.760,-, bedraagt. Daartegenover heeft de bank het standpunt ingenomen dat de bank de boeterente op de juiste manier heeft berekend. De bank heeft toegelicht dat een boeterente een compensatie is voor het financiële nadeel dat zij lijdt door het openbreken van het rentecontract voor de resterende looptijd. De bank heeft verder betoogd dat zij bij de berekening van de boeterente de voorwaarden en de uitgangspunten van de leidraad *Vergoeding voor vervroegde aflossing van de hypotheek* uit 2017 van de Autoriteit Financiële Markten en uitspraken van de commissie heeft gehanteerd. Eén van die uitganspunten is dat bij het berekenen van de boeterente geen rekening wordt gehouden met de vergoedingsvrije ruimte in toekomstige jaren. De bank heeft verder toegelicht dat de omstandigheid dat de consument heeft gekozen voor een rentevastperiode van dertig jaren van invloed is op de hoogte van de boeterente.

3.7 De stelling van de consument is niet steekhoudend. De commissie is van oordeel dat het op de weg van de consument had gelegen om na het verweer van de bank verder te onderbouwen en te bewijzen op wat voor manier de bank in zijn ogen de boeterente verkeerd heeft berekend. Dat vloeit voort uit artikel 150 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Nu de consument zijn stelling na het verweer van de bank niet verder heeft onderbouwd en uit een bijzondere regel of de eisen van redelijkheid en billijkheid geen andere verdeling van de bewijslast voortvloeit, kan de commissie niet anders dan het standpunt van de consument passeren. Dat betekent dat ook dit klachtonderdeel voor afwijzing gereed ligt.

*Conclusie*

3.8 De conclusie is dat niet is komen vast te staan dat de bank haar zorgplicht ten opzichte van de consument heeft geschonden. De bank is niet verplicht een boeterente van maximaal € 5.760,- bij de consument in rekening te brengen als deze zijn hypothecaire geldlening volledig gaat aflossen. De commissie wijst de vorderingen af.

## 4. De beslissing

De commissie wijst de vorderingen af.

*Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.*

*Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.*

**Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving**

**Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv)**

**Artikel 150 Rv**
De partij die zich beroept op rechtsgevolgen van door haar gestelde feiten of rechten, draagt de bewijslast van die feiten of rechten, tenzij uit enige bijzondere regel of uit de eisen van redelijkheid en billijkheid een andere verdeling van de bewijslast voortvloeit.